

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Тальнівського районного суду Черкаської області**

17.11.2025

м. Черкаси, 2025

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 17 листопада 2025 року групою НПМ здійснено відвідування Тальнівського районного суду Черкаської області (далі – суд, установа).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Тептюк Максим Петрович, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Черкаській області (керівник групи НПМ);

Строкань Сергій Ігоревич, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Шваля Костянтин Вадимович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Проценко Людмила Петрівна, представник громадської організації (регіональний координатор при представнику Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Черкаській області).

Загальна інформація.

Установа знаходиться за адресою: 20400, Черкаська обл., Звенигородський р-н., м. Тальне, вул. Соборна, буд. 42.

Керівництво суду:

Дьяченко Дмитро Олександрович, голова суду;

Соколовська Жанна Владленівна, керівник апарату суду.

Попереднє відвідування групою НПМ не здійснювалось.

Під час проведення відвідування суду відзначено, що керівництво суду забезпечило безперешкодний доступ до всіх приміщень суду.

Штатна чисельність працівників суду – 22, з них штатна чисельність суддів – 4. Одна посада судді є вакантною.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» установа є судом першої інстанції та здійснює правосуддя у порядку, встановленому процесуальним законом. Суд розглядає по першій інстанції цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, визначених процесуальним законом.

Суд розміщений у двоповерховій будівлі. В установі розташована 1 зала судових засідань, яка пристосована для розгляду кримінальних справ, у якій розміщена кабіна із захисного скла для підсудних та наявне обладнання для проведення судових засідань у режимі відеоконференції. При вході розміщена кнопка виклику персоналу та табличка із найменуванням суду (Фото № 1, № 2).

У будівлі суду облаштовано два входи – основний (центральный) та аварійний. Центральний вхід до приміщення будівлі обладнаний пандусом для руху маломобільних груп населення відповідно до Державних будівельних норм

України В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд для маломобільних груп населення», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327 (Фото № 3).

Пропускний режим та охорону суду здійснюють працівники Служби судової охорони. На пропускному пункті наявна аптечка.

У приміщенні суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правової допомоги, правилами та обов'язками учасників судових процесів тощо.

Будівля у повному обсязі забезпечена достатньою кількістю вогнегасників, які перевірені та готові до використання за призначенням у разі потреби.

Під час відвідування, обвинувачені, взяті під варту, засуджені, адмінарештовані особи в суді не перебували.

Також в суді організовано доступ обвинувачених (підсудних), засуджених до питної води (Фото № 4).

Доставлення обвинувачених та засуджених осіб до приміщення суду здійснюється Ротою конвойної служби Головного управління Національної поліції в Черкаській області.

Для забезпечення знезараження залу судових засідань, у якому розглядаються кримінальні справи, обладнана одним бактерицидним опромінювачем.

Випадків заподіяння смерті утримуванням або тілесних ушкоджень в суді не відбувалось.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. У порушення вимог пунктів 6.5.1 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН), а також пунктів 9, 10 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція), у приміщенні суду не обладнано камери для обвинувачених (підсудних), засуджених, а також приміщення для розміщення особового складу варту. У результаті цього особи, які перебувають під вартою і доставлені до суду, вимушені очікувати на судові засідання (іноді по

4 – 8 годин) у спеціальному автомобілі конвойної служби, припаркованому на подвір'ї або біля будівлі суду.

Порушення права на життя (стаття 27 Конституції України, стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 3 Загальної декларації прав людини).

2. У порушення Кодексу цивільного захисту України в суді відсутнє найпростіше укриття, яке має забезпечувати можливість безпечного перебування працівників суду, відвідувачів та обвинувачених (підсудних), засуджених від впливу небезпечних факторів, під час оголошення повітряної тривоги, обумовленої військовою агресією проти України.

3. У порушення вимог пункту 7.1.9 ДБН та пункту 13 Інструкції, в приміщенні суду відсутній ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камери до зали судових засідань для розгляду кримінальних справ, у зв'язку з чим, обвинувачені, підсудні (засуджені) конвоюються доступними для третіх осіб коридорами.

4. У ході відвідування встановлено, що у суді порушуються правила пожежної безпеки, затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, не дотримано вимог пункту 7.2 ДБН.

Зокрема, не всі приміщення суду обладнано автоматичною пожежною сигналізацією, відсутні датчики диму, що загрожує життю людей у разі виникнення пожежі.

5. У порушення пункту 5.11 ДБН та пункту 14 Інструкції, не обладнано бокс для заїзду спеціального автотранспорту варті та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених або огорожену стоянку для спеціального автотранспорту варті біля зовнішнього спеціального входу.

6. У порушення вимог пункту 6.5.2 ДБН, в суді відсутній спеціальний санвузол для обвинувачених, підсудних (засуджених). За інформацією керівництва суду у разі потреби таких осіб конвоюють до загального санітарного приміщення суду.

Порушення права на професійну правничу допомогу (ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України).

7. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України, вимог пункту 6.5.2 ДБН приміщення суду не обладнано кімнатою для роботи адвоката з обвинуваченими, підсудними (засудженими), що унеможлиблює реалізацію їх права на захист.

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини і виплатою Україною значних сум коштів в якості компенсації.

У справі «Фірстов проти Росії» (скарга № 67312/12) Європейський суд з прав людини констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою

у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Отже, проведення зустрічі адвоката із утримуваними особами у приватному порядку є необхідним для їх захисту від неналежного поводження.

Порушення права на доступність для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (статті 9, 13 Конвенції про права осіб з інвалідністю, стаття 26 Конституції України).

8. Окрім цього, у порушення вимог пункту 11.5 ДБН Інклюзивність, санітарні вузли у приміщенні суду не пристосовані для користування маломобільними групами населення у зв'язку з відсутністю у них поручнів та можливості людині на кріслі колісному потрапити до санітарної кімнати (Фото № 5).

9. У порушення вимог пункту 8.3.1, 8.3.4 ДБН Інклюзивність в приміщеннях суду відсутні тактильні інформаційні покажчики, зокрема зовнішня тактильна табличка, яка містить інформацію про назву об'єкта та години роботи, тактильна табличка, що позначає функціональне значення приміщення, яка містить на собі друковану текстову чи графічну інформацію у тактильному вигляді та дублюванням шрифтом Брайля (Фото № 6).

Інші порушення.

10. Під час відвідування встановлено, що будівля Тальнівського районного суду Черкаської області має ознаки аварійності, у зв'язку з чим виникає необхідність у вжитті невідкладних заходів для забезпечення безпечних умов перебування відвідувачів та працівників (Фото № 7, № 8).

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Черкаській області, Тальнівському районному суду Черкаської області відповідно до компетенції:

1. Обладнати бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля або огорожену стоянку для спеціального автотранспорту варті;
2. Забезпечити ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камери до зали судових засідань;
3. Облаштувати у суді кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими);
4. Обладнати суд приміщенням для конвою, забезпечити кількість камер для підсудних (засуджених) не менш ніж 4 м² виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ та санітарний вузол;
5. Облаштувати у будівлі суду найпростіше укриття;
6. Обладнати приміщення суду автоматичною пожежною сигналізацією;
8. Створити для маломобільних груп населення відповідні умови доступу до приміщень суду;
9. Вжити заходів для поліпшення технічного стану будівлі суду.

Додатки: Фотоматеріали – 2 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини у Черкаській області**

Максим ТЕПТЮК

Фото № 1

Фото № 2

Фото № 3

Фото № 4

Фото № 5

Фото № 6

Фото № 7

Фото № 8

